PEDRO CRUZ VILLALÓN
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2014. március 20.[1]

C-12/13. P. és C-13/13. P. sz. egyesített ügyek

Gérard Buono
Jean-Luc Buono
Roger Louis Paul Del Ponte
Serge Antoine Di Rocco
Jean Gérald Lubrano
Jean Lubrano
Jean Lucien Lubrano
Fabrice Marin
Robert Marin
kontra
Európai Bizottság
(C-12/13. P)
Syndicat des thoniers méditerranéens
Marc Carreno
Jean Louis Donnarel
Jean-François Flores
Gérald Jean Lubrano
Hervé Marin
Nicolas Marin
Sébastien Marin
Serge Antoine José Perez
kontra
Európai Bizottság

(C-13/13. P)

„Fellebbezés — Halászati kvóták — A Bizottság által meghozott sürgős intézkedések — Az Európai Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítása iránti kereset — Elfogadhatóság — Jogi személyek kereshetőségi joga a felelősség megállapítása iránt — Jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősség — A FIAMM egyesített ügyekben hozott ítélet Törvényszék általi alkalmazása — Jogellenes aktusért való felelősség — Megtérítendő kár — Lehetőség elvesztése”

1. A C-611/12. P. sz. (Giordano kontra Bizottság) ügyhöz szorosan kapcsolódó jelen egyesített ügyek a Törvényszék által a T-574/08. sz., Syndicat des thoniers méditerranéens és társai kontra Bizottság ügyben 2012. november 7-én hozott azon ítélet elleni fellebbezésre irányulnak, amely elutasítja a francia erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajók több tulajdonosa, valamint a tonhalhalászati ágazat

1 — Eredeti nyelv: spanyol.

érdekében eljáró szakmai szakszervezet által az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítása iránt előterjesztett keresetet. A C-611/12. P. sz. ügytől eltérően a jelen fellebbezés fellebbezői az említett C-611/12. P. sz. ügyben nem hivatkozott, az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségére alapított jogalapot érvényesítettek.

2. A jelen indítványban ezért azokra a szempontokra összpontosítok, amelyek megkülönböztetik a jelen ügyben egyesített két fellebbezést a C-611/12. P. sz. ügytől. Hasonlóképpen, és bár a jelen ügy fellebbezési kérelmeit egyesítették, innentől kezdve fontos kiemelni, hogy az adott kérelmek olyan eltérő érveken alapulnak, amelyek az indítványban eltérő bánásmódot igényelnek. A fentieket némileg bonyolítva hozzáteszem, hogy a C-13/13. P. sz. ügyben az egyik fellebbező, a Syndicat des thoniers méditerranéens, amely a tonhalhalászati ágazat érdekében eljáró szakmai szakszervezet, azért vitatja a Törvényszék döntését, mert nem ismert el számára kereshetőségi jogot. E pontot szintén körültekintően vizsgálom majd, mivel egy sajátos problémakört vet fel, az érdekképviseletet ellátó jogi személyek kereshetőségi jogának kérdését az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítása iránti kereset keretében.

I – **Jogi háttér**

3. Az EUMSZ 340. cikk második bekezdése az Unió szerződésen kívüli felelősségének szabályozását a következők szerint állapítja meg:

„Szerződésen kívüli felelősség esetén az Unió a tagállamok jogában közös általános elveknek megfelelően megtéríti az intézményei vagy alkalmazottai által feladataik teljesítése során okozott károkat.”

4. A kékúszójú tonhal halászatát mind nemzetközi, mind európai szinten szabályozzák. 1997 óta az Unió részese az atlanti tonhalfélék védelméről szóló nemzetközi egyezménynek, amelynek Atlanti Tonhalfélék Védelmére Létrehozott Nemzetközi Bizottsága (ICCAT) javaslatokat és terveket fogad el a szóban forgó élő vízi erőforrások védelmének biztosítása céljából. Az ICCAT döntéseinek végrehajtására az Unió számos eszközt fogadott el, amelyek közül – a jelen ügy szempontjából – kiemelkedik a hosszú távon vándorló fajok egyes állományainak védelmét célzó technikai intézkedések megállapításáról és a 973/2001/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 520/2007/EK rendelet [2] és az Atlanti-óceán keleti részén és a Földközi-tengerben élő kékúszójútonhal-állományra vonatkozó többéves helyreállítási terv létrehozásáról szóló és az 520/2007/EK rendeletet módosító 1559/2007/EK rendelet. [3]

5. A hivatkozott uniós rendelkezések a halászati erőforrások közös halászati politika alapján történő védelméről és fenntartható kiaknázásáról szóló 2371/2002/EK rendelet [4] hatálya alá is tartoznak. Ezen eszköz egy sor általános intézkedést vezet be, amelyek az élő vízi erőforrásoknak a tagállamok területein, közösségi vizeken, uniós halászhajókon megvalósuló védelmére, kezelésére és kiaknázására irányulnak.

2 — 2007. május 7-i tanácsi rendelet (HL L 123., 3. o.).

3 — 2007. december 17-i tanácsi rendelet (HL L 340., 8. o.).

4 — 2002. december 20-i tanácsi rendelet (HL L 358., 59. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 5. kötet, 460. o.).

6. A 2371/2002 rendelet által meghatározott különböző intézkedések közül kiemelkedik a „[b]izottsági sürgősségi intézkedések” című 7. cikk, amelynek értelmében:

„(1) Ha nyilvánvaló az erőforrások védelmére vagy a tengeri ökoszisztémára vonatkozóan a halászati tevékenységből eredő súlyos fenyegetettség, amely azonnali intézkedést kíván, a Bizottság a tagállamok igazolt kérésére vagy saját kezdeményezésére határozhat sürgősségi intézkedésekről, amelyek nem tarthatnak tovább hat hónapnál. A Bizottság új határozatot hozhat a rendkívüli intézkedések kiterjesztésére, amely nem tarthat tovább hat hónapnál.

(2) A tagállamoknak egyszerre kell közölniük a kérést a Bizottsággal, a többi tagállammal és az érintett regionális tanácsadó testületekkel. Az írásos véleményeket a Bizottsághoz a kérelem kézhezvételétől számított öt munkanapon belül lehet benyújtani.

A Bizottság az (1) bekezdésben említett kérelem kézhezvételétől számított 15 munkanapon belül hozza meg döntését.

(3) A sürgősségi intézkedésnek azonnali hatályúnak kell lennie. Értesíteni kell róla az érintett tagállamokat, és ki kell hirdetni a Hivatalos Lapban.

(4) Az érintett tagállamok a Tanácshoz fellebbezhetnek a bizottsági határozattal szemben, az értesítés kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül.

(5) A Tanács – többségi szavazattal – eltérő döntést hozhat a fellebbezés kézhezvételétől számított egy hónapon belül.”

7. A 40/2008/EK rendelet meghatározza a 2008. évre a bizonyos halállományokra vonatkozó halászati lehetőségeket és kapcsolódó feltételeket, ideértve a kékúszójú tonhalat.[5] A szöveg halfogási korlátozásokat vezet be, és meghatározza a közösségi hajók által az Atlanti-óceánon a nyugati hosszúság 45°-ától keletre és a Földközi-tengeren 2008-ban halászható kékúszójútonhal-mennyiséget. Az említett korlátozásokat és mennyiségeket a 446/2008/EK bizottsági rendelet módosította.[6]

8. A Bizottság az ellenőrök által az érintett tagállamokban tett ellenőrző látogatásokat követően, az akkor nyújtott információk alapján megállapította, hogy a Görögország, Franciaország, Olaszország, Ciprus és Málta lobogója alatt közlekedő tonhalhalászhajók számára az Atlanti-óceánon a nyugati hosszúság 45°-ától keletre és a Földközi-tengeren folytatandó kékúszójútonhal-halászatra odaítélt halászati lehetőségeket 2008. június 16-tól kimerítettnek lehet tekinteni. A spanyol lobogó alatt közlekedő erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajók számára odaítélt halászati lehetőségeket 2008. június 23-tól kimerítettnek kell tekinteni. E tényekre tekintettel a Bizottság a fent hivatkozott

5 — A bizonyos halállományokra és halállománycsoportokra vonatkozó, halfogási korlátozások alá tartozó vizeken tartózkodó közösségi hajókon és a közösségi vizeken alkalmazandó halászati lehetőségeknek és kapcsolódó feltételeknek a 2008. évre történő meghatározásáról szóló, 2008. január 16-i tanácsi rendelet (HL L 19., 1. o.).

6 — A kékúszójú tonhalra vonatkozó egyes 2008. évi kvótáknak a közös halászati politika ellenőrző rendszerének létrehozataláról szóló 2847/93/EGK tanácsi rendelet 21. cikkének (4) bekezdése alapján történő kiigazításáról szóló, 2008. május 22-i rendelet (HL L 134., 11. o.).

2371/2002 rendelet 7. cikkének értelmében elfogadta az Atlanti-óceánon a nyugati hosszúság 45°-ától keletre és a Földközi-tengeren kékúszójú tonhalra irányuló halászatot folytató erszényes kerítőhálós hajók vonatkozásában alkalmazandó sürgősségi intézkedések meghozataláról szóló 530/2008 rendeletet.[7] Az 530/2008 rendelet három rendelkezése a következőképpen szól:

„1. cikk

A Görögország, Franciaország, Olaszország, Ciprus és Málta lobogója alatt közlekedő vagy ezekben a tagállamokban lajstromozott hajók által az Atlanti-óceánon a nyugati hosszúság 45°-ától keletre és a Földközi-tengeren erszényes kerítőhálóval folytatott kékúszójútonhal-halászat 2008. június 16-tól kezdődően tilos.

Ettől az időponttól kezdve az e hajók által fogott, az adott állományba tartozó egyedek fedélzeten való tárolása, halketrecben történő hizlalása vagy tenyésztése, átrakodása, átszállítása vagy kirakodása is tilos.

2. cikk

A Spanyolország lobogója alatt közlekedő vagy ebben a tagállamban lajstromozott hajók által az Atlanti-óceánon a nyugati hosszúság 45°-ától keletre és a Földközi-tengeren erszényes kerítőhálóval folytatott kékúszójútonhal-halászat 2008. június 23-tól kezdődően tilos.

Ettől az időponttól kezdve az e hajók által fogott, az adott állományba tartozó egyedek fedélzeten való tárolása, halketrecben történő hizlalása vagy tenyésztése, átrakodása, átszállítása vagy kirakodása is tilos.

3. cikk

(1) A második bekezdésre [helyesen: (2) bekezdésre] figyelemmel 2008. június 16-tól kezdődően a közösségi gazdasági szereplők közösségi vizeken vagy közösségi kikötőkben nem fogadhatják az erszényes kerítőhálós hajók által az Atlanti-óceánon a nyugati hosszúság 45°-ától keletre és a Földközi-tengeren fogott kékúszójútonhal-egyedeket kirakodásra, halketrecben történő hizlalásra vagy tenyésztésre és átrakodásra.

(2) A Spanyolország lobogója alatt közlekedő vagy ebben a tagállamban lajstromozott hajók által az Atlanti-óceánon a nyugati hosszúság 45°-ától keletre és a Földközi-tengeren erszényes kerítőhálóval fogott kékúszójú tonhalak közösségi vizeken vagy közösségi kikötőkben történő kirakodása, halketrecben történő hizlalása vagy tenyésztése és átrakodása 2008. június 23-ig engedélyezett.”

II – **Előzmények**

A – *A C-12/13. P. sz. ügyben*

9. Gérard Buono, Jean-Luc Buono, Roger Del Ponte, Serge Antoine Di Rocco, Jean Gérald Lubrano, Jean Lubrano, Jean Lucien Lubrano, Fabrice Marin és Robert Marin (a továbbiakban: a C-12/13. P. sz. ügy fellebbezői vagy fellebbezők) a Földközi-tengeren tevékenykedő erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajók francia állampolgár tulajdonosai. Mindannyian a Syndicat des thoniers méditerranéens tagjai.

10. Az uniós szabályozás értelmében a Francia Köztársaságnak a 2008. évre a kékúszójú tonhalra vonatkozóan 4164 tonna halászati kvótát állapítottak meg, amelynek 90%-ával a Földközi-tengeren francia lobogó alatt halászó erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajók rendelkeztek.

7 — 2008. június 12-i bizottsági rendelet (HL L 155., 9. o.).

11. A 2008. évre valamennyi fellebbező a kékúszójú tonhalra vonatkozó különleges halászati engedéllyel rendelkezett, amelyet egyéni halászati kvótákra osztottak. Az engedély 2008. április 1-jétől június 30-ig biztosította a halászatot.

12. Az engedély kiadását követően a fellebbezők megkezdték a halászati idényt a Földközi-tengeren, amelyet 2008. június 16-án az 530/2008 rendelet elfogadásának és hatálybalépésének következményeként megszakítottak, mivel a rendelet végrehajtása a fent említett halászati engedélyek visszavonásával járt.

B – *A C-13/13. P. sz. ügyben*

13. A Syndicat des thoniers méditerranéens (a továbbiakban: STM) a francia code du travail (a munka törvénykönyve) IV. könyvének hatálya alá tartozó szakmai szakszervezet, amelyhez csak tonhalhalászattal foglalkozó tengerészek csatlakozhatnak.

14. Marc Carreno, Jean Louis Donnarel, Jean-François Flores, Gérald Jean Lubrano, Hervé Marin, Nicolas Marin, Sébastien Marin és Serge Antoine José Perez (a továbbiakban: a C-13/13. P. sz. ügy egyéni fellebbezői vagy egyéni fellebbezők) a Földközi-tengeren tevékenykedő erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajók francia állampolgár tulajdonosai és/vagy részvényesei. Mindannyian az STM tagjai.

15. A jelen indítvány 10. pontjában kifejtettek szerint a Francia Köztársaság a 2008. évre a kékúszójú tonhalra vonatkozóan 4164 tonna halászati kvótával rendelkezett, amelynek 90%-a a Földközi-tengeren francia lobogó alatt halászó erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajókat illette meg.

16. A 2008. évre valamennyi egyéni fellebbező kékúszójú tonhalra vonatkozó különleges halászati engedéllyel rendelkezett, amelyet egyéni halászati kvótákra osztottak. Az engedély 2008. április 1-jétől június 30-ig biztosította a halászatot.

17. Az engedély kiadását követően az egyéni fellebbezők megkezdték a halászati idényt a Földközi-tengeren, amelyet 2008. június 16-án az 530/2008 rendelet elfogadásának és hatálybalépésének következményeként megszakítottak, mivel a rendelet végrehajtása a fent említett halászati engedélyek visszavonásával járt.

III – **A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet**

18. 2008. december 24-én érkezett a Törvényszék Hivatalához az 530/2008 bizottsági rendelet alapján elrendelt halászati tilalom következményeként az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítása iránt az STM, a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők és az egyéni fellebbezők által benyújtott kereset.

19. 2010. március 25-én a Törvényszék hatodik tanácsának elnöke a Bíróságnak az AJD Tuna ügyben [8] és a Törvényszéknek a Norilsk Nickel Harjavalta és Umicore kontra Bizottság, [9] valamint az Etimine és Etiproducts kontra Bizottság ügyben [10] történő döntéshozataláig felfüggesztette az eljárást. Az említett ügyekben az adott határozatok meghozatalát követően felhívta a feleket, hogy foglaljanak állást a szóban forgó határozatok következményeiről a jelen eljárásban.

20. 2011. április 12-én tájékoztatták a Törvényszéket, hogy a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők jogi képviselőt váltottak.

8 — A C-221/09. sz. ügyben 2011. március 17-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-1655. o.).

9 — A T-532/08. sz. ügyben 2010. szeptember 7-én hozott végzés (EBHT 2010., II-3959. o.).

10 — A T-539/08. sz. ügyben 2010. szeptember 7-én hozott végzés (EBHT 2010., II-4017. o.).

21. Az írásbeli és szóbeli észrevételében az STM azt kérte, hogy a Törvényszék állapítsa meg az Uniónak az 530/2008 rendelet által okozott károkért fennálló szerződésen kívüli felelősségét. Az STM mindazonáltal nem vitatta a szóban forgó rendelet jogszerűségét, és ezért kérelme az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségének megállapítására irányult. Hasonlóképpen az STM azt kérte, hogy a Törvényszék kötelezze a Bizottságot 30 000 euró nem vagyoni kár címén történő megfizetésére, amely összeget az európai halászati szabályozásra vonatkozó információnak a szakszervezeti tagok közötti terjesztésére kellene fordítani.

22. Írásbeli és szóbeli észrevételeikben a C-13/13. P. sz. ügyben egyéni fellebbezők azt kérték, hogy a Törvényszék állapítsa meg az Uniónak az 530/2008 rendelet által okozott károkért fennálló szerződésen kívüli felelősségét. Mindazonáltal az egyéni fellebbezők az STM-hez hasonlóan nem vitatták a szóban forgó rendelet jogszerűségét, és kérelmüket ezért az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségének fennállására alapították. A C-13/13. P. sz. ügyben egyéni fellebbezők ugyancsak azt kérték, hogy a Törvényszék marasztalja el a Bizottságot, és kötelezze az alábbi összegek megfizetésére:

– Marc Carreno számára 1 euró jelképes összeg;

– Jean Louis Donnarel számára 351 685 euró;

– Jean-François Flores számára 1 euró jelképes összeg;

– Gérald Jean Lubrano számára 237 160 euró (vagy 474 320 euró a vonatkozó adótehernek megfelelően);

– Hervé Marin, Nicolas Marin, Robert Marin és Sébastien Marin számára 1 euró jelképes összeg;

– Serge Antoine José Perez számára 838 970 euró.

23. Írásbeli és szóbeli észrevételeikben a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők azt kérték, hogy a Törvényszék állapítsa meg az Uniónak az 530/2008 rendelet által okozott károkért fennálló szerződésen kívüli felelősségét. Kérelmük először jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősség megállapítására irányult, a Bíróság által az AJD Tuna ügyben hozott ítéletet követően azonban a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők a hivatkozott rendelet jogellenes jellegére is alapították a Törvényszék előtti keresetüket. Hasonlóképpen az kérték a Törvényszéktől, hogy kötelezze a Bizottságot az alábbi összegek megfizetésére:

– G. Buono és Jean-Luc Buono számára 323 053euró (vagy 564 956 euró a vonatkozó adótehernek megfelelően);

– Roger Louis Paul Del Ponte számára 518 707 euró (vagy 703 707 euró a vonatkozó adótehernek megfelelően);

– Serge Antoine Di Rocco számára 388 047 euró (vagy 634 207 euró a vonatkozó adótehernek megfelelően);

– Gérald Lubrano számára 213 588 euró;

– Jean Lubrano és Jean Lucien Lubrano számára 212 358 euró, valamint

– Fabrice Marin és Robert Marin számára 466 655 euró (vagy 610 820 euró a vonatkozó adótehernek megfelelően).

24. Valamennyi fellebbező kérte a Törvényszéket, hogy kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

25. A Bizottság azt kérte, hogy a Törvényszék teljes egészében utasítsa el a keresetet, és kötelezze a fellebbezőket a költségek viselésére.

26. A Törvényszék 2012. november 7-i ítéletével megállapította, hogy az STM által előterjesztett kereset elfogadhatatlan, elutasította az egyéb fellebbezők által előterjesztett kereseteket, valamint valamennyi fellebbezőt kötelezte a költségek viselésére.

27. Az STM kereshetőségi jogát illetően a Törvényszék a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára hivatkozott, amelynek értelmében a szakmai szervezetek EUMSZ 268. cikk szerinti kereshetőségi jogát csak abban az esetben lehet elismerni, ha a tagjai érdekeitől különböző saját érdekét vagy más személyek által ráruházott kártérítési jogát bírói úton érvényesítheti. A Törvényszék azt a következtetést vonta le, hogy az STM nem bizonyította a saját érdeket és a kártérítési jog harmadik személy részéről történő átruházását, és ezzel igazolta, hogy a kereset elfogadhatatlan.

28. A Törvényszék a továbbiakban a G. Buono által hivatkozott, az Unió jogellenes aktusért való szerződésen kívüli felelősségére alapított jogalap elemzésével folytatta. E pont tekintetében a Törvényszék kizárólag a kár valós és tényleges jellegére összepontosított. A Cofradía de pescadores „San Pedro” de Bermeo és társai kontra Tanács ügyben hozott ítéletre [11] hivatkozva a Törvényszék megállapította, hogy a halászati kvóta nem más, mint a legnagyobb fogásmennyiség elméleti határa, az engedély jogosultjának azonban nem biztosít alanyi jogot. Mivel G. Buono védekezését a kvóta kimerítésének a bizottsági rendelet következtében történő meghiúsulására alapította, a Törvényszék azt a következtetést vonta le, hogy a fellebbező nem igazolta az elszenvedett kár valós és tényleges jellegét. Következésképpen elutasította a hivatkozott jogalapot.

29. Végezetül az első fokon eljáró bíróság megvizsgálta az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségére alapított jogalapot. Miután emlékeztetett a Bíróság e kérdés tekintetében kialakult ítélkezési gyakorlatára, a Törvényszék az elszenvedett kár rendkívüli jellegére összpontosított. A Törvényszék véleménye szerint a halászati tevékenységnek többek között két jellegzetessége van: a kvóták nem biztosítanak alanyi jogokat, és a tevékenység előre nem látható jellegű eredményeket hoz. E két jellegzetesség elegendő az elszenvedett kár rendkívüli jellegére alapított kérelem elutasításához, amely ok miatt a Törvényszék a jelen jogalapot is elutasította.

IV – **A fellebbezés és a felek kérelmei**

30. 2013. január 11-én érkeztek a Bíróság Hivatalához a C-12/13. P. sz. és a C-13/13. P. sz. ügyben fellebbezők által a Törvényszék 2012. november 7-i ítéletével szemben benyújtott fellebbezések.

31. A Bíróság elnöke 2013. február 26-i végzésével a Bíróság eljárási szabályzatának 54. cikke értelmében a C-12/13. P. sz. és a C-13/13. P. sz. ügyeknek az eljárás írásbeli és szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az ítélethozatal céljából történő egyesítéséről határozott.

32. A C-12/13. P. sz. ügyben a fellebbezők azt kérik, hogy a Bíróság

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– állapítsa meg az Unió szerződésen kívüli felelősségét;

– kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

33. A C-13/13. P. sz. ügyben a fellebbezők azt kérik, hogy a Bíróság

11 — A T-415/03. sz. ügyben 2005. október 19-én hozott ítélet (EBHT 2005., II-4355. o.).

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– állapítsa meg az Unió szerződésen kívüli felelősségét;

– kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

34. A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság

– utasítsa el a fellebbezést;

– másodlagosan utasítsa el a szerződésen kívüli felelősség megállapítására irányuló keresetet;

– kötelezze a fellebbezőket e fellebbezési és az elsőfokú eljárásban felmerült költségek viselésére.

V – **A fellebbezésről**

A – *A különböző jogalapok elfogadhatóságáról (a C-12/13. P. sz. és a C-13/13. P. sz. ügyek)*

35. E fellebbezések központi kérdéseinek vizsgálatát megelőzően célszerű kiemelni különböző olyan jogalapok fennállását, amelyek elfogadhatósága kétséges. Ez a helyzet a C-13/13. P. sz. ügyben fellebbezők által az adott gazdasági kockázat téves értékelésére alapozott jogalap esetében, valamint a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők által a tulajdonhoz való alapvető jog megsértésére alapozott jogalap esetében.

36. Az első esetben a fellebbezők beadványunkban vitatják a Törvényszék által a kvóták rendeltetésével, az alanyi jog fennállásával és a kvóta kimerítésének kiszámíthatóságával kapcsolatban elvégzett vizsgálatot. Mindazonáltal nem tűnik úgy, hogy a jogalap önálló módon fogalmazódott meg, mivel az előző jogalap érvelését folytatja, amely az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségére összpontosít. Ilyen körülmények között, és mivel a jogalap a fellebbezés egyéb jogalapjaiban már jelen lévő érveket hoz fel, úgy vélem, hogy azt el kell utasítani.

37. Ugyanez a helyzet a C-12/13. P. sz. ügyben hivatkozott és az alapvető jogok megsértésére alapított jogalappal. A fellebbezők érvelésüket a tulajdonhoz való alapvető jogra összpontosítják azért, hogy bebizonyítsák a kár megtérítendő jellegét. Azonban az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségén alapuló jogalap keretében éppen ez a vitatott kérdés. Következésképpen és az előző pontban kifejtett ugyanazon ok alapján a jogalap elfogadhatatlanságának megállapítását javasolom.

B – *Az STM kereshetőségi jogán alapuló jogalap az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítására (C-13/13. P. sz. ügy)*

38. Az STM felrója a Törvényszéknek, hogy tévesen alkalmazta a kereshetőségi jog jogi személyekre alkalmazandó feltételeit az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítása iránti keresetekben. Az STM úgy véli, hogy a Törvényszék a keresete elfogadhatóságának vizsgálatakor az ismertetett tényállást elferdítette, nem vette figyelembe az STM általános érdekvédelmi feladatát, és nem értékelte az általa elszenvedett kár önálló jellegét.

39. E jogalap alapjának értékeléséhez röviden emlékeztetni kell a Bíróság e kérdésre vonatkozó ítélkezési gyakorlatára.

40. Az Unión syndicale és társai kontra Tanács ügytől [12] kezdve a Bíróság megkövetelte a Közösségek tevékenysége miatt elszenvedett károk megtérítését igénylő jogi személyekkel szemben a szóban forgó kár önálló jellegének bizonyítását. Az adott jogi személy ugyanis nem a tagjai által együttesen elszenvedett károk, hanem a szervezet által önmagában különösen elszenvedett károk megtérítését követelheti. [13]

41. Hasonlóképpen egy másik feltétel körvonalazódott világosan az Ireks-Arkady kontra Tanács és Bizottság ügyben hozott ítélettől [14] kezdődően, amely lehetővé tette, hogy a jogi személyek akkor is keresetet indíthassanak a felelősség megállapítása iránt, ha a kártérítési jogot részükre engedményezték. Ebben az esetben megállapítható, hogy a kedvezményezett akkor az engedményes jogi személy, nem pedig az engedményező, ezzel megnyitva számára a keresetindítás lehetőségét. [15]

42. Bár kétségtelen, hogy a fellebbezőnek kell bizonyítania e feltételek teljesítését, az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítása iránti kereset sajátos összefüggésében ki kell emelni a kereshetőségi jog első feltétele (a kár önállósága) és a felelősséget megalapozó egyik anyagi feltétel (a kár valós és tényleges jellege) közötti szoros kapcsolatot. Kitűnik, hogy az önálló kárnak a kereshetőségi jog egyik feltételeként való megkövetelése a kár valós és tényleges követelményével átfedésben lehet. Amennyiben a kár önállósságára vonatkozó bizonyítási kötelezettség túlzott terhet jelent, fennáll a veszélye egy olyan követelménynek, amely végül a valós és tényleges kárral válik azonossá. Ezért fontos elkülöníteni azt a két időpontot, amikor a jogi személynek egyrészt a kár önállóságát, másrészt a valós és tényleges kárt bizonyítania kell. Ellenkező esetben fennáll a veszélye, hogy a keresetindítási feltételek érdemi követelménnyé válnak, amit el kell kerülni ahhoz, hogy a fellebbező számára ne jelentsen olyan túlzott bizonyítási terhet, amely végül megakadályozná az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférését.

43. A jelen ügyben az STM felrója a Törvényszéknek, hogy a fent említett egyik feltétel teljesülését sem állapította meg.

44. A kártérítési jog jogosultjának engedményesi minőségére vonatkozó követelményt illetően a Törvényszéknek helyesen állapítja meg, hogy az STM keresete önálló jellegű az ugyanezen ügyben az egyéni fellebbezők által benyújtott egyéni kereseteket tekintve. Ellenkező esetben a felperesek nem indíthattak volna az STM által előterjesztett keresettel együtt egyéni kereseteket. A Törvényszék ezért nem alkalmazta tévesen a jogot azáltal, hogy a megtámadott ítélet 24–27. pontjában megállapította, hogy az STM nem a több tagját is megillető kártérítési jog engedményeseként járt el.

45. Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a jogi személy által elszenvedett kár önálló jellegére vonatkozó követelményre. A Törvényszék e tekintetben megállapította, hogy a fellebbező nem bizonyította a hivatkozott nem vagyoni kárt.

46. A fellebbező kereseti kérelméből hiányzik az STM által elszenvedett kárra való bármely hivatkozás. A kérelemben egyedül a végkövetkeztetésekben szerepel erre való utalás, ahol megismétli a kérelem tárgyát, ezt kiegészíti az STM javára szóló nem vagyoni kár címén történő 30 000 euró összegű kártérítési igénnyel, amelyet a tagjai számára szervezett képzési programokra fordítana.

12 — A 72/74. sz. ügyben 1975. március 18-án hozott ítélet (EBHT 1975., 401. o.).

13 — E tekintetben lásd a 114/83. sz., Société d'initiatives et de coopération agricole és Société interprofessionnelle des producteurs et expéditeurs de fruits, légumes, bulbes et fleurs d'Ille-et-Vilaine kontra Bizottság ügyben 1984. július 5-én hozott ítélet (EBHT 1984., 2589. o.) 3–5. pontját.

14 — A 238/78. sz. ügyben 1979. október 4-én hozott ítélet (EBHT 1979., 2955. o.).

15 — E tekintetben lásd a 256/80., 257/80., 265/80., 267/80., 5/81., 51/81. és 282/82. sz., Birra Wührer és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben 1982. január 27-én hozott ítélet (EBHT 1982., 3693. o.) 8–14. pontját. Ugyanezen tekintetben lásd az Elsőfokú Bíróság T-53/96. sz., Syndicat des producteurs de viande bovine és társai kontra Bizottság ügyben 1996. november 21-én hozott végzésének (EBHT 1996., II-1579. o.) 11. pontját.

47. Nyilvánvaló, hogy önmagában a nem vagyoni kárra való hivatkozás a szóban forgó kár pontos körülményeire való legkisebb további utalás nélkül nem alapozza meg a kártérítési igényt. A keresetlevélre tekintettel azonban úgy vélem, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy a *keresetet* az STM kereshetőségi joga hiányában elfogadhatatlannak tekintette, mivel az irat hiányossága olyan jelentős volt, hogy az inkább magát a keresetlevelet érintette.

48. Mint ismeretes, a Törvényszék eljárási szabályzatának 44. cikke egyéb feltételek mellett előírja, hogy a keresetlevélnek tartalmaznia kell „a jogvita tárgyát és a felhozott jogalapok rövid ismertetését”. E feltétel teljesítésének elmaradása igazolja a kérelem, de nem a kereset kereshetőségi jog hiányában történő elfogadhatatlannak minősítését, ahogy arra más esetekben hivatkoztam.

49. Márpedig a jelen ügyben az elfogadhatatlannak minősítés nem vonatkozhat a kereshetőségi jog hiánya miatt a keresetre, mert nem ismeretes az STM által elszenvedett nem vagyoni kár mibenléte, mivel a fellebbező a keresetlevélben erre egyáltalán nem hivatkozik. Kereshetőségi jog hiányában elfogadhatatlannak kellene minősíteni az STM keresetét a kár és annak pontos körülményei ismertetését követően a bizonyítékok nyilvánvaló teljes hiánya esetén. A jelen ügyben mindazonáltal a kereset nemcsak a bizonyítékokkal kapcsolatos állásfoglalást nélkülözi, hanem önmagában a kárra történő minden hivatkozást is mellőz, amely megnehezíti a kereset elfogadhatóságának értékelési lehetőségét.

50. Ezért azt javasolom, hogy a Bíróság az indokolást változtassa meg, és állapítsa meg, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy az STM által előterjesztett keresetet elfogadhatatlannak nyilvánította, mivel végeredményben a Törvényszék eljárási szabályzata 44. cikke 1. § -ának c) pontja szerinti követelmény teljesítésének hiányában a keresetlevelet kellett volna elfogadhatatlannak minősíteni.

51. Mindazonáltal mivel a jelen indítvány által levont következtetés nem módosítja az elsőfokú eljárás eredményét, az STM által hivatkozott jogalapot mint hatástalant el kell utasítani.

C – Az Unió jogellenes aktusért való szerződésen kívüli felelősségén alapuló jogalapról (C-12/13. P. sz. ügy)

52. A C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők felróják a Törvényszéknek, hogy tévesen alkalmazta a jogot annak megállapításával, hogy az általuk elszenvedett kár nem „tényleges”. Azzal érvelnek, hogy a Törvényszék nem értékelte helyesen az elmaradt hasznot vagy másodlagosan a lehetőség 530/2008 rendeletből eredő elvesztését. A fellebbezők véleménye szerint az a tény, hogy maga a rendelet kiemeli azt, hogy a fellebbezők a korábbi idények során kimerítették a kvótáikat, valamint az a körülmény, hogy a spanyol erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajók a számukra biztosított további egy hét alatt kimerítették a kvótájukat, elegendő bizonyíték a „tényleges” kár fennállásának megerősítésére.

53. A Bizottság előzetesen úgy véli, hogy e jogalap elfogadhatatlan, mivel olyan új kérdésről van szó, amely az első fokon benyújtott eredeti keresetben nem szerepelt. Az ügy érdemét illetően a Bizottság elutasítja e felvetést, és megerősíti az első fokon korábban képviselt, alapvetően a kvóta kimerítéséhez való jog hiányán alapuló álláspontot, amely által lehetetlenné válik a kár pontos meghatározása. E körülmény önmagában igazolná a Törvényszék által levont azon következtetést, hogy az elszenvedett kár nem volt „tényleges”.

54. A jogalap elfogadhatósága tekintetében nincs kétségem afelől, hogy a jogalap tökéletesen elfogadható, mivel nem a felek terjesztették ki egyoldalúan keresetük jogalapjait, hanem a kiterjesztés – a Bíróság által az AJD Tuna ügyben hozott ítéletet követően – a Törvényszék kezdeményezésére történt. E határozat alapján a Törvényszék felhívta a feleket, hogy írásban és a tárgyalás során szóban tegyék meg észrevételeiket, mivel az említett ügyben a Bíróság megállapította az 530/2008 rendelet érvénytelenségét. Ezért úgy vélem, hogy a jogalapok kiterjesztése első fokon, amely e fellebbezésben is szerepel, helyesen történt, anélkül hogy azt most elfogadhatatlannak kellene minősíteni.

55. Az ügy érdemi vizsgálatára áttérve úgy vélem, hogy e jogalap megközelítéséhez elegendő a fent hivatkozott C-611/12. P. sz. ügyben ismertetett indítványomra, konkrétan a 38–69. pontra hivatkoznom, amely pontokban részletesen elemzem a lehetőség elvesztésének megtérítendő jellegét. Az ott kifejtett érvek alapján, amelyek a jelen fellebbezésre is tökéletesen alkalmazhatók, mivel mindkét esetben ugyanazon feltételek mellett és ugyanazon érvek alapján hozták meg a megtámadott ítéleteket, úgy vélem, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot.

56. Ezért azt javasolom, hogy a Bíróság adjon helyt a fellebbezők által a C-12/13. P. sz. ügyben hivatkozott jogalapnak, amely az EUMSZ 340. cikk második bekezdésének a fellebbező által elszenvedett kár „tényleges” jellegével kapcsolatban történt téves értelmezésén alapul.

D – *Az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségén alapuló jogalapról (a C-12/13. P. sz. és C-13/13. P. sz. ügyek)*

57. Mind a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők, mind a C-13/13. P. sz. ügyben egyéni fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot annak megállapításakor, hogy az 530/2008 rendelet nem képez „rendkívüli” és „különleges” kárt okozó korlátozást.

58. Előzetesen megállapítható, hogy a C-13/13. P. sz. ügyben előadott jogalapra kizárólag az egyéni fellebbezők tekintetében hivatkozom, mivel, ahogy azt kifejtettem a fent hivatkozott eltérésekkel, úgy vélem, hogy a Törvényszék helyesen minősítette elfogadhatatlannak az STM által előterjesztett keresetet.

59. A C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők kérelmük alátámasztására nagyon röviden hivatkoznak a FIAMM és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben ismertetett főtanácsnoki indítványra.[16] A C-13/13. P. sz. ügyben egyéni fellebbezők pedig felróják a Törvényszéknek azon megállapítást, hogy egy kvótával való rendelkezés nem azonos az alanyi jogi jogosultsággal, a „velejáró gazdasági kockázat” fogalmának téves alkalmazását és a kvóta rendeltetésének elferdítését.

60. A Bizottság arra hivatkozik, hogy a megtámadott ítélet – a jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségre vonatkozó pontokban – értelmezési problémát vet fel, mivel nem egyértelmű, hogy a Törvényszék elismeri-e az ilyen típusú felelősség fennállását, vagy éppen ellenkezőleg. A Bizottság az indokolás módosítását javasolja, illetve azt, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést csupán az említett felelősség hiányának megállapításával, vagy annak kijelentésével, hogy a Törvényszéknek a sérelem rendkívüli jellegére vonatkozó vizsgálata másodlagos jellegű.

16 — A C-120/06. P. és C-121/06. P. sz. egyesített ügyekben 2008. szeptember 9-én hozott ítélet (EBHT 2008., I-6513. o.).

61. Az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelőssége kérdésének vizsgálatához elsősorban a Bíróság Dorsch Consult ügyben hozott ítéletére [17] és a fent hivatkozott FIAMM és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletére kell hivatkozni. Az említett ügyekben, anélkül hogy tartalmukat részletesen kellene ismertetni, a Bíróság megállapította, hogy az ilyen felelősség elvének elismerése esetén a Bíróság legkevesebb három feltétel együttes fennállását követelné meg, vagyis a kár tényleges bekövetkezését, a kár és a szóban forgó aktus közötti okozati összefüggés fennállását, valamint a kár rendkívüli és különleges jellegét [18].

62. Fontos kiemelni, hogy a fent hivatkozott Dorsch Consult ügyben hozott ítéletben és a fent hivatkozott FIAMM és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletben előadott érvelés hipotetikus jellegű. Azaz a Bíróság nem mondja ki az Európai Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségének fennállását, hanem annak feltételeit állapítja meg *arra az esetre, ha ilyen felelősség az uniós jogban fennállna*. A nyolc évvel a Dorsch Consult ügyben hozott ítéletet követően meghozott FIAMM és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet kategorikusan megerősíti az ilyen típusú felelősség hipotetikus jellegét.

63. Jogosnak tűnik feltenni a kérdést, hogy a Bíróság miért ilyen módon érvel. Úgy vélem, hogy e kérdésre a válasz a fent hivatkozott Dorsch Consult ügy és a FIAMM és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyek előtti ítélkezési gyakorlatban rejlik.

64. A Bíróságnak ugyanis a hetvenes években volt alkalma állást foglalni azon lehetőséggel kapcsolatban, hogy megállapítható-e az akkor Európai Gazdasági Közösség jogszerű aktusért való felelőssége, konkrétan a Compagnie d'approvisionnement, de transport et de crédit S. A. és Grands Moulins de Paris kontra Bizottság egyesített ügyekben. Az említett ügyekben a Bíróság a jogszerű aktusért való felelősségre alapított jogalapot vizsgálta, amely tekintetében megállapította, hogy a „jogszerű normatív aktusból" eredő „esetleges" felelősségnek [19] a jelen ügyhöz hasonló esetben nem kellene fennállnia. Ezzel kezdődik el a jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősség terjedelmének meghatározásával kapcsolatos kétértelműség, mivel e felelősségre „esetleges" kategóriaként történő hivatkozással nyilvánvaló válik a Bíróság bizonytalansága.

65. A feltevésen alapuló érvelés folytatódott a Biovilac kontra EGK ügyben, amelyben a Bíróság azt állapította meg, hogy a jogszerű aktusért való felelősséget „abban az esetben kell alkalmazni, ha a közösségi jogban elfogadják az objektív felelősségi rendszert" [20]. A Bíróság mindazonáltal mellőzi annak meghatározását, hogy az ítélethozatal időpontjában ilyen rendszer fennáll-e, vagy sem. Ugyanezen gondolatmenet jelenik meg a Développement és Clemessy kontra Bizottság ügyben, amelynek ítéletében a Bíróság újra állást foglal amellett, hogy „szükségtelen a vizsgálat, ha a felróható felelősséghez hasonló elv létezik a közösségi jogrendben" [21].

66. Így érkezünk el a Dorsch Consult ügyhöz, amelyben a Bíróság újra ezt a kérdést vizsgálja – jóllehet most az Elsőfokú Bíróság létrehozását követően – egy fellebbezés keretében. Az Elsőfokú Bíróság a jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségre vonatkozó pontban az előző pontokban kifejtettekhez nagyon hasonló felvetést tett, és azt a következtetést vonta le, hogy nem állt fenn a Közösség jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelőssége, de úgy érvelt, mint korábban a Bíróság,

17 — A C-237/98. P. sz., Dorsch Consult ügyben 2000. június 15-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-4549. o.).

18 — A fent hivatkozott Dorsch Consult ügyben hozott ítélet 19. pontja és a fent hivatkozott FIAMM és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 169. pontja.

19 — A 9/71. sz. és 11/71. sz. egyesített ügyekben 1972. június 13-án hozott ítélet (EBHT 1972., I-391. o.) 46. pontja.

20 — Az 59/83. sz. ügyben 1984. december 6-án hozott ítélet (EBHT 1984., 4057. o.) 28. pontja.

21 — A 267/82. sz. ügyben 1986. június 24-én hozott ítélet (EBHT 1986., 1907. o.) 33. pontja.

azaz „tekintettel jelen kereset különleges aspektusaira” [22]. A Bíróságnak egy ilyen természetű érvelés esetén nem volt ellenvetése, és teljes egészében helybenhagyta az Elsőfokú Bíróság határozatát, ismét emlékeztetve arra, hogy a jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősség még megerősítésre szoruló kategória. [23]

67. Az Elsőfokú Bíróság a FIAMM és FIAMM Technologies kontra Tanács és Bizottság ügyben [24] elérkezettnek látta az időt ahhoz, hogy elismerje az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségét. Mindazonáltal a Bíróság a hivatkozott ítélettel szembeni fellebbezésre adott válaszában kiigazította az Elsőfokú Bíróság ezen előrelépését, és szó szerint megállapította, hogy „a közösségi jog jelenlegi állapotában nem létezik olyan felelősségi rendszer, amely lehetővé tenné az [Unió] felelősségének megállapítását annak normatív hatáskörébe tartozó magatartásáért” [25].

68. E megállapítást követően most azt kell megvizsgálni, hogy a megtámadott ítéletben a Törvényszék milyen módon alkalmazta ezen ítélkezési gyakorlatot.

69. A Törvényszék a megtámadott ítélet 69–75. pontjában a Bíróság FIAMM és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletében kifejtett érvelés fő vonalait ismerteti részletesen. Jóllehet a hivatkozott ítélet több rendelkezését átveszi, ki kell emelni, hogy egyáltalán nem hivatkozik a 176. pontra, azaz arra a passzusra, amelyben a Bíróság taxatíve kizárja az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségének jelenlegi fennállását.

70. Ez alapján a Törvényszék közvetlenül arra a kérdésre válaszol, hogy a jelen esetben megállapítható-e az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelőssége. A Törvényszék ezért az esetlegesen elszenvedett kár rendkívüli jellegének követelményére összpontosít, és arra a következtetésre jut, hogy nem következett be ilyen jellegű kár.

71. Végezetül a Törvényszék a megtámadott ítélet 86. pontjában úgy ítéli meg, hogy valóban nem teljesültek az ahhoz szükséges feltételek, hogy „adott esetben megállapítható legyen” az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelőssége. Ez a feltételes mondat a Törvényszék által kínált egyetlen kulcs annak tisztázásához, hogy az ítélet nem fogadja el az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségét, hanem a fellebbező kérelmét kizárólag egy hipotetikus összefüggésben értékeli, az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségének eseteire vonatkozó jövőbeli, és nem jelenlegi védelmére vonatkozó összefüggésben.

72. Annak ellenére, hogy a megtámadott ítélet bizonyos mértékben kétértelmű lehet, kétségtelen, hogy korábbi ítélkezési gyakorlatunk irányvonala mentén halad. A hetvenes évektől fejlődő feltevésre alapozott érvelési mód valóban kétséges lehet, azonban biztos, hogy ezt az érvelési módszert alkalmazta a Bíróság az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségének elbírálásakor. Ellentmondó lenne felróni a Törvényszéknek a feltevésen alapuló ilyen jellegű érvelés alkalmazását, ha maga a Bíróság is ezt teszi évtizedek óta.

73. Lényegében el kell ismerni, hogy a Törvényszék által a kár „rendkívüli” jellegére vonatkozóan végzett elemzés egyfajta másodlagos választ jelent. E tekintetben és e szempontból nézve kétségtelen, hogy a jelen ügy összefüggésében a fellebbezők az 530/2008 rendelet miatt elszenvedett teljes kár megtérítésének követelésekor nem bizonyították az említett kár „rendkívüli” jellegét. Ezenkívül olyan minősített kárról van szó, amely nem azonosítható egy piaci kvóta egyszerű elvesztésével, ahogy azt a Törvényszék a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára hivatkozva kiemelte. A 2371/2002 rendelet 7. cikkének rendeltetése pontosan az, hogy lehetővé tegye a Bizottság számára olyan óvintézkedések

22 — A T-184/95. sz. Dorsch Consult kontra Tanács és Bizottság ügyben 1998. április 28-án hozott ítélet (EBHT 1998., II-667. o.) 69. pontja.

23 — A fent hivatkozott Dorsch Consult ügyben a Bíróság által hozott ítélet szerint: „*abban az esetben, ha* a közösségi jogban elismernék a Közösség jogszerű aktusért való felelősségének elvét, e felelősséget *csak akkor lehetne megállapítani* […]” (18. pont).

24 — A T-69/00. P. sz. ügyben 2005. december 14-én hozott ítélet (EBHT 2005., II-5393. o.).

25 — A fent hivatkozott ítélet 176. pontja.

elfogadását, amelyek a tengeri erőforrások védelme és a gazdasági tevékenység folytatása közötti egyensúly biztosítására irányulnak. A jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősség sajátos összefüggésében, amely eléggé eltér a jogellenes aktusért való szerződésen kívüli felelősség esetén felmerülő helyzettől, a Bizottság által az uniós jogrendben előírt jogosultság jogszerű gyakorlása következtében okozott kár nehezen tekinthető „rendkívülinek". Ezenkívül ez olyan jogosultság, amelyet olyan technikai követelmények alapján kell gyakorolni, amelyekre, ahogy azzal a Bizottság is érvelt, a tilalom elrendelésének időpontjában az ügy irataiban szükségképpen hivatkoztak.

74. Következésképpen a fentiek alapján úgy vélem, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot annak megállapításakor, hogy a fellebbezők nem szenvedtek „rendkívüli" kárt az Unió jogszerű aktusért való szerződésen kívüli felelősségének elismerése esetén.

75. Következésképpen a jogalapot el kell utasítani.

VI – **A jogvita végleges rendezése (C-12/13. P. sz. ügy)**

76. A Bíróság alapokmányának 61. cikke értelmében abban az esetben, „[h]a a fellebbezés megalapozott, a Bíróság a Törvényszék határozatát hatályon kívül helyezi", és „[h]a a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti".

77. Álláspontom szerint a C-12/13. P. sz. ügyben a Bíróság részleges döntést hozhat a jogvitában.

78. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint e tekintetben az Unió intézményei és szervei jogellenes magatartásáért fennálló szerződésen kívüli felelősség területén a kártérítési jogot akkor ismerik el, ha három feltétel teljesül, azaz ha a megsértett jogszabály magánszemélyek számára jogokat biztosít és annak megsértése kellően súlyos, ha bizonyították a kár tényleges bekövetkezését, és végül ha közvetlen okozati összefüggés áll fenn az Uniónak felróható jogsértés, valamint a sértett személyek által elszenvedett kár között[26].

A – *A megsértett jogszabály magánszemélyek számára jogokat biztosít, és annak megsértése kellően súlyos*

79. A fent kifejtettek szerint a jelen ügy jellegzetessége, hogy a megsértett jogszabály nem más, mint az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve, ahogy azt a Bíróság az AJD Tuna ügyben megerősítette. E tekintetben gazdag ítélkezési gyakorlatunk van, és az Unió számára elegendő e meghatározó elv sérelme a jogsértés kellő súlyosságának megállapításához.[27]

80. Márpedig az egyetlen megsértett jogszabály a hivatkozott elv, nem pedig a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők által hivatkozott más elv, mivel a Bíróságnak lehetősége volt hivatkozni – többek között – az arányosság, a bizalomvédelem és a tulajdonjog védelme elvének az 530/2008 rendelet által történő esetleges megsértésére is. Az egyetlen hiba, amely e rendelettel szemben felróható, az, amely – a Bíróság által a hivatkozott AJD Tuna ügyben végzett kimerítő elemzést követően – az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét érinti. A hivatkozott elvvel szemben a fellebbezők halászati tevékenységét a spanyol lobogó alatt közlekedő erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajóknál egy héttel rövidebb időre korlátozták.

26 — Lásd többek között a C-352/98. P. sz., Bergaderm és Goupil kontra Bizottság ügyben 2000. július 4-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-5291. o.) 42. pontját, C-312/00. P. sz., Bizottság kontra Camar és Tico ügyben 2002. december 10-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-11355. o.) 53. pontját, és a C-472/00. P. sz., Bizottság kontra Fresh Marine ügyben 2003. július 10-én hozott ítélet (EBHT 2003., I-7541. o.) 25. pontját.

27 — Lásd többek között a 83/76. és 94/76., 4/77., 15/77. és 40/77. sz., HNL és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben 1978. május 25-én hozott ítélet (EBHT 1978., 1209. o.) 5. pontját; a fent hivatkozott Ireks-Arkady-ügyben hozott ítélet 11. pontját; a 106/81. sz., Kind kontra EGK ügyben 1982. szeptember 15-én hozott ítélet (EBHT 1982., 2885. o.) 22–25. pontját, és a C-63/89. sz., Assurances du crédit kontra Tanács és Bizottság ügyben 1991. április 18-án hozott ítélet (EBHT 1991., I-1799. o.) 14–23. pontját.

81. Következésképpen teljesül az a feltétel, hogy magánszemélyek számára jogokat keletkeztető jogszabály sérül, és annak megsértése kellően súlyos.

B – *Közvetlen okozati összefüggés az Uniónak felróható jogsértés, valamint a sértett személy által elszenvedett kár között*

82. Hasonlóképpen úgy vélem, hogy közvetlen okozati összefüggés áll fenn az Uniónak felróható jogsértés, valamint a sértett személy által elszenvedett kár között, mivel egyértelmű, hogy kizárólag az 530/2008 rendelet az okozója annak, hogy a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők tevékenysége előre nem látható módon megszakadt.

83. Mindazonáltal fontos bevezetni egy olyan szempontot, amelytől a felelősség terjedelme függ.

84. Ahogyan azt említettük, a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezőknek kárt okozó jogsértés az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértése a spanyol lobogó alatt közlekedő erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajók és a többi hajó közötti eltérő és nem igazolt bánásmód alapján. Mivel a spanyol erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajók egy héttel tovább használhatták ki a halászati idényt, a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezőket megfosztották egy értékes tevékenységi időszaktól, amelyet a többi hajó igenis kihasznált.

85. Tekintettel arra, hogy a fellebbezők által hivatkozott felelősség egy jogellenes aktuson alapszik, és az előző pontban kizárásra került, hogy az 530/2008 rendeletben egyéb jogellenes hibák lennének, úgy vélem, hogy kizárólag okozati kapcsolat állhat fenn a hátrányos megkülönböztetést keletkeztető aktus, azaz a spanyol lobogó alatt közlekedő erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajók egy héttel hosszabb halászati idénye, és az elszenvedett kár között. A Bíróság által jogellenesnek ítélt hátrányos megkülönböztetés csak egy hét erejéig hozta rosszabb helyzetbe a fellebbezőket, az azt követő héten már nem, amely alatt minden tonhalhalászhajó tevékenysége akadályozva volt, beleértve a spanyolokat is.

86. Ahogyan arra a jelen ügyben a fellebbezők hivatkoznak, az Unió szerződésen kívüli felelőssége hangsúlyozottan a kár jogellenességén alapul, ezért az okozati összefüggésnek csak a jogellenes eseményt kell az elszenvedett kárral összekapcsolnia, a jogsértés által nem érintett egyéb tényekkel azonban nem, bármennyire is kötődjenek a jelen ügy körülményeihez. Mivel a megállapított jogsértés azzal a héttel kapcsolatos, amelyen a fellebbezőket indokolatlanul eltiltották a gazdasági tevékenység végzésétől, a jogsértés miatt fennálló szerződésen kívüli felelősség szempontjából ez a releváns időszak.

87. Következésképpen azt javasolom, hogy a Bíróság a 2008. június 16. és 23. közötti időszakra korlátozza az okozati összefüggés vizsgálatát, amely alatt az 530/2008 rendelet – a spanyol erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajóktól eltérően – jogellenesen tiltotta be a fellebbezők halászati tevékenységét.

88. Következésképpen teljesül az Uniónak felróható jogsértés és a sértett személy által elszenvedett kár közötti közvetlen okozati kapcsolat fennállására vonatkozó feltétel, feltéve ha a kár csak a 2008. június 16. és 23. közötti időszakra korlátozódik.

C – *Valós és tényleges kár*

89. Végezetül meg kell állapítani, hogy igazolható-e a kár tényleges bekövetkezése, és az valós és tényleges-e.

90. A Giordano kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványom 49–61. pontjában kifejtettek szerint a Bíróság ítélkezési gyakorlata számos esetben elfogadta, hogy a kár biztos jellegének nem kell szükségképpen abszolútnak lennie, és megállapítható egy komoly lehetőségnek az Unió jogellenes aktusa által közvetlenül okozott elvesztése esetén. Ezúttal nem ismétlem meg az említett indítvány 38–69. pontjában részletesen kifejtetteket, azonban itt elegendő emlékezni arra, hogy egy komoly lehetőség elvesztése kártérítésre jogosító valós és tényleges kárt képez.

91. Az iratokból kitűnik, hogy a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők olyan halászati engedéllyel rendelkeztek, amely alapján 2008. június 30-ig végezhettek halászati tevékenységet. Hasonlóképpen, és anélkül, hogy a Bizottság azt vitatta volna, a fellebbezőkhöz hasonló hajótulajdonosok általános szabályként a korábbi években kimerítették halászati kvótáikat.

92. Ezenkívül nem úgy tűnik, hogy azon tény, amely szerint komoly jelek utaltak arra, hogy a halászhelyek a halászidény előtt ki fognak merülni, megakadályozta volna a spanyol lobogó alatt közlekedő erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajókat abban, hogy a 2008. június 16. és 23. közötti időszakban folytassák halászati tevékenységüket, még a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezőkhöz hasonló, francia lobogó alatt közlekedő erszényes kerítőhálós tonhalhalászhajók által szokásosan használt területekre is kiterjedően.

93. Pontosan azért, mert a lehetőség elvesztése nem fedezi a meghiúsult haszon teljes összegét, a Bizottság által előadott érvek egyszerűen megerősítik azt, hogy nem abszolút annak valószínűsége, hogy a fellebbezők a 2008. június 16. és 23. közötti héten is kihasználták volna kvótáikat, de ez egyáltalán nem befolyásolja hátrányosan az elveszett lehetőség komoly jellegét.

94. Márpedig az elsőfokú eljárásban a felek nem tudták részletesen megvitatni a C-12/13. P. sz. ügyben fellebbezők 2008. év adott napjaira vonatkozó hasznának pontos valószínűségét. Ezt az elszenvedett kár mértékének meghatározásához szorosan kötődő kérdést a Törvényszék előtti eljárásban nem az itt kifejtett szempontok alapján vitatták meg.

95. Következésképpen azt javasolom a Bíróságnak, hogy részben utalja vissza az ügyet a Törvényszékhez annak érdekében, hogy a fent kifejtettek alapján határozzon a fellebbezők által elszenvedett kár pontos mértékéről.

VII – **A költségekről**

A – *A C-12/13. P. sz. ügyben*

96. Az ügynek a Törvényszékhez történő részbeni visszautalására vonatkozó javaslat ellenére úgy vélem, hogy a jelen fellebbezés fő kérdésének lényeges pontjaiban már döntés született. Ezért az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése és 184. cikkének (2) bekezdése alapján azt javasolom, hogy a Bíróság kötelezze a Bizottságot az elsőfokú eljárás (a T-574/08. sz. ügyben, amely a 2012. november 7-én hozott ítélethez vezetett) és a fellebbezési eljárás során felmerült költségek viselésére.

B – *A C-13/13. P. sz. ügyben*

97. Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése és 184. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A fellebbezőket, mivel az általuk hivatkozott jogalapokat elutasították, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell az eljárás költségeinek viselésére.

VIII – **Végkövetkeztetések**

98. A fenti megfontolások alapján azt javasolom, hogy a Bíróság:

A C-12/13. P. sz. ügyben

1) Helyezze hatályon kívül a Törvényszék T-574/08. sz., Syndicat des thoniers méditarranées és társai kontra Bizottság ügyben 2012. november 7-én hozott ítéletének rendelkező részét, kizárólag az Európai Unió jogellenes aktusért való szerződésen kívüli felelősségére alapított jogalapra vonatkozó részében, amint az a hivatkozott ítélet 48–66. pontjában szerepel.

2) Adjon helyt a szerződésen kívüli felelősség megállapítása iránt benyújtott keresetnek, és állapítsa meg az Uniónak a 2008. június 12-i 530/2008 bizottsági rendelet elfogadásából eredően fennálló szerződésen kívüli felelősségét az Európai Unió működéséről szóló szerződés 340. cikkének második bekezdésében foglalt szerződésen kívüli felelősséget megalapozó feltételek teljesülése nyomán.

3) Utalja vissza az ügyet a Törvényszékhez annak érdekében, hogy a fellebbezők által elszenvedett kár mértékéről határozzon.

4) A Bizottságot kötelezze az elsőfokú eljárás (a T-574/08. sz. ügyben, amely a 2012. november 7-én hozott ítélethez vezetett) és a fellebbezési eljárás során felmerült költségek viselésére.

A C-13/13. P. sz. ügyben

1) Utasítsa el a keresetet.

2) A Syndicat des thoniers méditerranéens-t, Marc Carrenót, Jean Louis Donnarelt, Jean-François Florest, Gérald Jean Lubranót, Hervé Marint, Nicolas Marint, Sébastien Marint és Serge Antoine José Perezt kötelezze a fellebbezési eljárás során felmerült költségek viselésére.